

IFA:s 24:e kongress i Bryssel

International Fiscal Association höll den 7—11 september 1970 i Bryssel sin 24:e kongress. Antalet deltagare var som vanligt stort, ca 900 personer från ett 30-tal länder.

Av de två huvudämnen som omfattades av diskussionerna gällde det ena frågan om den ekonomiska dubbelbeskattningen av bolagens utdelade vinstmedel och möjligheterna att lindra denna dubbelbeskattning. Det andra ämnet avsåg de nationella och internationella skatteproblemen i samband med företagsfusioner.

En svensk nationalrapportör hade vi tyvärr endast i det senare ämnet, nämligen civilekonomen Gustaf Lindencrona. Däremot tjänstgjorde som ordförande vid förhandlingarna om det första ämnet en svensk — numera internationaliserad — nämligen professor Leif Mutén, väl känd i denna tidskrifts spalter.

Att just de angivna ämnena kom att behandlas i Bryssel var inte någon tillfällighet. Samma problemkomplex har nämligen tagits upp till behandling vid EEC:s harmoniseringsarbete inom området för den direkta beskattningen. I januari 1969 avlämnade EEC-kommissionen till ministerrådet två direktivförslag angående just de frågor som aktualiserats genom IFA-kongressens diskussionsämnen. För EEC är ett av huvudmålen att åstadkomma en fri kapitalmarknad. En fri kapitalmarknad förutsätter bl a att önskvärda företagskoncentrationer underlättas. Detta kan ske t ex genom att — för den vanligaste formen av företagskoncentration — samordna och på lämpligt sätt lindra beskattningen av dotterbolagens utdelningar till sina moderbolag. Därom handlar det ena direktivförslaget.

Men även beskattningen i samband med fusioner och andra sammanslagningar av företag är givetvis av betydelse för företagskoncentrationerna. De med fusionerna sammanhängande skatteproblemen behandlas i det andra direktivförslaget.

Enhetliga konkreta lösningar av de sålunda aktualiserade problemen förutsätter emellertid, vare sig man vill se dem enbart ur EEC:s synvinkel eller — vilket var kongressens uppgift — i ett vidare, ännu mer internationellt sammanhang, att man som utgångspunkt har ett system för beskattningen av bolagens vinstmedel som är något så när likformigt för de olika länderna och som är så neutralt som möjligt till sina verkningar i de hänseenden varom här är fråga. En stor del av diskussionerna ägnades därför åt frågan om vilket system för bolagsbeskattningen som var att föredra. Valet gällde närmast något av de tre huvudsystem som finns inom EEC, dvs det sk ”klassiska” systemet (samma som tillämpas i Sverige), systemet med differentierad bolagsskatt (Västtyskland) och systemet med skatteavräkning (Belgien och Frankrike).

Någon enighet om bolagsbeskattningen var emellertid knappast tänkbar i detta sammanhang. Därför blev det — knappast oväntat — inte heller möjligt för kongressdeltagarna att komma fram till mera preciserade slutsatser i kongressresolutio-

nerna. I dessa angavs i stället vissa frågeställningar som borde tas upp och vissa allmänna riktlinjer som borde beaktas i det fortsatta arbetet.

Beskattningen av bolagsvinsterna (ämne 1)

Som en allmän utgångspunkt fastslogs i den första resolutionen att de nuvarande systemen i de olika länderna för beskattningen av bolagen och deras aktieägare på grund av bl a politiska och ekonomiska skäl var alltför olikartade för att man nu skulle kunna rekommendera något gemensamt beskattningssystem. Samtidigt konstaterades att de mycket olika verkningarna av den totala skattebelastningen på ”importerade och exporterade” vinstutdelningar var sådana att de medförde allvarliga störningar med avseende på de internationella kapitalrörelserna och på kapitalinvesteringarna.

Med hänsyn härtill skulle det enligt resolutionen vara ägnat att i hög grad underlätta möjligheterna att finna för många länder godtagbara lösningar om man kunde få fram ett ingående teoretiskt underlag i vissa väsentliga skattefrågor. Som exempel på sådana frågor angavs följande:

1. Är det nödvändigt eller inte att ha olika beskattningsregler för personbolag (partnerships) och kapitalbolag (corporations); bör man inte här anknyta mera till företagsbegreppet?

2. Är det riktigt att beskatta aktieutdelningar och obligationsräntor på helt olika sätt (finansiering genom eget eller främmande kapital)?

3. Är det befogat att beskatta ett bolag för mottagen redan beskattad vinstutdelning som blott ”transiteras” bara därför att dess andel i det utdelande bolaget inte är att anse som väsentlig?

När det gäller att finna de lämpliga lösningarna — som bör vara så enkla och smidiga som möjligt — borde man vidare enligt resolutionen beakta de skilda förutsättningar som kan föreligga i vissa fall:

a) I förhållandet mellan länder som är ekonomiskt jämställda ansågs det önskvärt att lösningarna inte medför någon diskriminering gentemot utländska investerare och utländska investeringar.

b) I förhållandet till utvecklingsländerna borde lösningarna beakta dessa länders speciella behov av ekonomiska och sociala framsteg och framför allt inte motverka redan vidtagna åtgärder för att stimulera den ekonomiska tillväxten i dessa länder.

c) I sådana områden där en mer framskriden integrationsprocess pågår ansågs det nödvändigt att man åtminstone stegvis kom fram till ett gemensamt harmoniserat system som öppnade barriärerna för de nationella kapitalmarknaderna (t ex EEC).

Skatteproblemen vid fusioner (ämne 2)

Den andra resolutionen inskränkte sig till fusioner i egentlig mening, dvs den fullständiga sammanslagningen av två eller flera bolag till ett enda med verkan att åtminstone ett av bolagen förlorar sin juridiska självständighet.

Som allmän princip fastslog resolutionen att varje nationellt eller internationellt skattesystem borde vara så utformat att en bolagsfusion inte medför skattemässiga förmåner varken för fiscus själv eller för de bolag som deltar i fusionen eller för aktieägarna.

Därav följde enligt resolutionen i fråga om de nationella fusionerna

a) att man vid sidan av de framsteg som redan vunnits på inkomstbeskattningens område bör sträva efter att åstadkomma en minskning eller till och med ett avskaffande av andra slags skatter som belastar fusioner;

b) samt att all skattebefrielse som medges vid fusioner inte får vara tidsbegränsad.

I fråga om internationella fusioner föreslogs i resolutionen

a) att ett bilateralt mönsteravtal utarbetas som skall kunna användas för företagskoncentrationer över gränserna och som skall kunna garantera att ett neutralt skattesystem tillämpas på likvidationsvinster och överföringar — frågan härom bör hänskjutas till OECD:s skattekommitté;

b) att man närmare undersöker om EEC:s direktivförslag beträffande den skattemässiga behandlingen av fusioner lämpar sig för internationell användning utanför EEC;

c) att man, i avvaktan på att internationella överenskommelser träffas, i de nationella lagstiftningarna öppnar möjligheter att genomföra internationella fusioner — varvid man dock bör tillvarata de nationella skattemyndigheternas intressen.

I resolutionen rekommenderades slutligen att IFA vid en senare kongress undersöker i vad mån här angivna principer kan utsträckas att gälla även andra slags företagsrekonstruktioner, som till exempel fusioner mellan personbolag (partnerships), partiella tillskott av tillgångar, förvärv och utbyten av andelar, bildandet av gemensamma dotterbolag eller andra partiella företagskoncentrationer.

Rundabordskonferenser

Även vid Bryssel-kongressen fullföljde man den vid Stockholmskongressen år 1967 påbörjade metoden att ge kongressdeltagarna tillfälle att delta i smärre mer koncentrerade rundabordskonferenser. De olika ämnen som härvid diskuterades var följande:

1. Utvecklingsländernas skatteproblem.
2. Skatteproblem i samband med EEC:s uppbörd av egna finansieringsmedel.
3. Förbudet mot diskriminering av fast driftställe i förhållande till inhemska företag (art. 24:4 i OECD:s mönsteravtal).